

РЕШЕНИЕ

№ 1264

гр. София, 26.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, IV КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на 09.02.2024 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Галин Несторов

ЧЛЕНОВЕ: Вяра Русева

Цветелина Георгиева

при участието на секретаря Антонина Бикова и при участието на прокурора Първолета Станчева, като разгледа дело номер **9972** по описа за **2023** година докладвано от съдия Цветелина Георгиева, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и сл. от АПК във връзка с във връзка с чл.285, ал.1 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража. Образувано е по подадена касационна жалба от Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ (ГДИН) - [населено място] към Министерство на правосъдието, чрез юриконсулт Д. М. срещу Решение № 5221 от 02.08.2023 г. по адм. д. № 27/2022г по описа на АССГ, Първо отделение 26-ти състав, в частта, с която Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ - [населено място] е осъдена, на основание чл. 284, ал. 1 във вр. чл. 3 от ЗИНЗС, да заплати на Х. Т. И., ЕГН [ЕГН], с постоянен адрес [населено място], [улица] сумите от: 5 150лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди за периода 09.12.2018 г. – 23.07.2019 г., произтичащи от принуждаване към пасивно пушене посредством настаняването му в помещение за пушачи, въпреки трайно увреденото му здравословно състояние 80% намалена работоспособност вследствие на общо заболяване „Инфилтративно-пневмонична туберкулоза“, ведно със законната лихва, считано от 24.07.2019 г. до окончателното изплащане; 100 лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди на 30.01.2020 г., произтичащи от принуждаване на И. да напише и подпише саморъчно декларация, че е съгласен да бъде настанен в помещение с още три лица, неотговарящо на изискванията на чл. 41, ал. 3 от ЗИНЗС, ведно със законната лихва, считано от 31.01.2020 г. до окончателното изплащане; 600

лева, представляваща адвокатско възнаграждение, определено по чл.38, ал.2 от ЗА в полза на адв. С. И. от САК като процесуален представител на Х. И.. Моли съда да постанови решение, с което да отмени в обжалваната част първоинстанционното решение като неправилно поради нарушение на материалния закон, съществено нарушение на административнопроизводствените правила и необоснованост или присъдените суми да бъдат намалени. Претендира съдебни разноски – юрк. възнаграждение.

Ответникът по жалбата Х. Т. И., чрез адв. С. И. оспорва касационната жалба и я намира за неоснователна. Претендира съдебни разноски и възразява по претендирането за осъждането му за съдебни разноски, каквито не дължи в настоящото производство.

Представителят на Софийска градска прокуратура дава заключение за неоснователност на касационната жалба.

Административен съд София – град, IV-и касационен състав, като прецени събраните по делото доказателства и наведените касационни основания, прилагайки нормата на чл. 218 АПК, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Касационната жалба се явява процесуално допустима, като подадена в срок, от лице, легитимирано да обжалва, срещу акт, подлежащ на съдебен контрол. Разгледана по същество, същата е основателна.

Съобразно чл. 218 от АПК, касационната инстанция дължи произнасяне само относно наведените в жалбата касационни оплаквания, като следи служебно за валидността, допустимостта и съответствието на решението с материалния закон.

Обжалваното решение е валидно и допустимо, но същото е постановено при неправилно приложение на материалния закон, а именно:

Първоинстанционното производство е било образувано по предявен иск от Х. Т. И. от [населено място], чрез адв. С. И. против Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ (ГДИН) да бъде осъдена да му обезщетение на претърпени неимуществени вреди в размер на 11 900лв, ведно със законната лихва, начиная от 01.02.2018 г. до окончателното изплащане на сумата, претърпени от него в периода 15.09.2017г – 30.01.2020г, в който И. е изтърпявал наказание лишаване от свобода в Затвора - С., в резултат на „унизително и нечовешко отношение, а може би и изтезание“ - принуждаване към пасивно пушене, въпреки признатият му висок процент намалена работоспособност – 80 %, вследствие на сериозно увреждане на белите дробове след прекарана туберкулоза и тежка дихателна недостатъчност. С тези действия на ответника счита, че е нарушил разпоредбите на чл. 284, ал. 1 във вр. чл. 3 от ЗИНЗС и чл. 3 от КЗПЧОС и на основание същите основава иска си.

В хода на делото, ищецът е изменил иска си и предявил нов, с посочено ново основание за допуснато от ответника спрямо него еднократно нарушение на чл. 3 от КЗПЧОС във вр. чл. 3 от ЗИНЗС, изразяващо се в принудителен отказ от права по чл. 3 от ЗИНЗС. Искът е изрично уточнен в проведеното открито съдебно заседание на 28.03.2022г, като е посочено, че на дата 30.01.2020 г., която е последният ден на престоя му в Затвора – С., ответникът е изискал от него да напише и подпише саморъчно декларация, че е съгласен, в спалното помещение, в което е настанен, да бъдат 4 човека. От тази принуда ищецът претърпял неимуществени вреди, изразяващи се в съществено засягане на човешкото му достойнство и доверието му към държавните органи, а също изпитал чувство на незащитеност и безпомощност. За

обезщетяването им поискал ответникът да бъде осъден да му заплати сумата от 600лв, ведно със законната лихва, начиная от същата дата до окончателното изплащане.

По отношение на първоначалния иск направил искане за изменение на исковия период, които определил на 09.12.2018 г. – 23.07.2019г и в тази връзка намалил по размера на обезщетението.

Изменението на иска е допуснато от едноличния състав на съда с протоколно определение в първото по делото съдебно заседание, както и е приет за разглеждане вторият иск за обезщетение. След произнасянето си съдът правилно е очертал спорния пред него предмет – два обективно съединени иска на основание чл. 284, ал.1 във вр. чл. 3 от ЗИНЗС и чл. 3 от КЗПЧОС - първият за обезщетение за неимуществени вреди в размер на 5 950 лева, ведно със законната лихва, причинени в периода 09.12.2018 г. – 23.07.2019 г., без промяна на вече изложените от ищеца фактически твърдения и вторият - за обезщетение на неимуществени вреди в размер на 600 лева, ведно със законната лихва, за вреди, по вече изложените фактически основания.

Изложените от ищеца в исковата молба обстоятелства по първия иск за вреди били, че за периода 15.02.2017 г. – 31.01.2020г, вкл. изтърпявал наказание лишаване от свобода в размер на две години в Централен затвор – С., като изпълнението било прекъсвано нееднократно, на основание чл. 447, т. 3 от НПК, за провеждане на специализирано лечение на влошеното му здравословно състояние в болнични заведения, извън мястото за лишаване от свобода. Първото прекъсване било на основание Постановление на СГП от 31.07.2017 г., издадено по препоръка от Лекарската консултативна комисия при СБАЛЛС – С. продължаващо лечение в Специализирано пневмофтизиатрично болнично заведение, заради констатирана туберкулоза на левия бял дроб, симптоматична анемия, с начална дата на прекъсването 01.08.2017 г. За периода след това трайно и нееднократно е констатирано вложено здраве на ищеца при провежданите ежегодно прегледи от комисии на ТЕЛК в периода 2017 г. – 2021 г. и при всички тях е установено степен на нетрудоспособност от 80%, произтичаща от общо заболяване „Туберкулоза на белите дробове с отрицателни бактериологични и хистологични изследвания“ с придружаващо заболяване „Хроничен вирусен хепатит С“ – така по Експертните решения на ТЕЛК № 1210/15.09.2017 г., № 0940/18.08.2018 г. , № 0704 от 16.07.2019 г., № 0632/26.06.2020 г., № 90160/30.07.2021 г.

Въпреки инвалидизацията, ищецът бил настанен в помещение, предназначено за пушачи – килия № 9 на последния етаж на Централен затвор – С., въпреки, че бил непушач и по този начин бил принуден да търпи неблагоприятните последици от пасивното пушене. Затворническата администрация бездействала и не му осигурявала съответни на влошеното му здравословно състояние и индивидуалните нужди условия, които да отговарят на изискванията на чл. 21, ал. 4 от Правилника за приложение на Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ППЗИНЗС) и да гарантират спазване правата по чл. 14, §2, чл. 15, §2 и чл. 25 от Конвенцията за правата на хората с увреждания (КПХУ), обн., ДВ, бр. 12 от 10.02.2012 г. Поставянето му в неблагоприятна за здравословното му състояние среда, за исковия период, отговаряло на критериите за жестоко и унижително отношение, граничещо с изтезание, от което той преживял сериозни негативни изживявания - фрустрация, чувство за безпомощност и малоценност, наред с изпитваните физически затруднения при дишане. Същите подлежали на обезвреда в претендирания размер от ответника, включително и предвид съществуващата съдебната практика на Европейския съд за правата на човека, правото на ЕС, решенията на СЕС.

Ответникът не е оспорвал, че И. не е бил настанен в килия за непушачи, но според него не са установени действия и/или бездействия на негови служители, от които като последица да са настъпили твърдяните от ищеца вреди. Обосновава становището си с липсата на направено пред него искане от ищеца да бъде настанен в спално помещение за непушачи и/или да бъде преместен в друга група или друго спално помещение, както и с липсата на оплакване от ищеца, че в спалното помещение се пуши. Последното от своя страна водело до извод, че в помещението не се е пушило. Било налице и становище от директора на Медицинския център при Затвора - С., че не са установени основания за изменение на режима за изтърпяване на наказание от ищеца и в този смисъл за приложението на чл. 67, ал. 5 от ЗИНЗС, като здравословното му състояние било стабилно и задоволително. Поради това за ищеца не били настъпили процесните вреди, чиято обезвреда претендирал.

Същото становище е застъпено и по втория предявен иск, като липсва твърдяното нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС. Според ответника били осигурени минималните стандарти за жилищната площ, която следва да бъде осигурена на лишените от свобода, въз основа на препоръките на Европейския комитет за предотвратяване на изтезанията и нечовешкото или унижително отнасяне или наказание и константната практика на ЕСПЧ, която посочва. Оспорва и размера на обезщетението като прекомерен, доколкото се касае за еднократен акт и за един ден - последният преди освобождаването на ищеца.

В съответствие с изложените пред съда от страните становища и в съответствие със събраните по делото доказателства, първоинстанционният съд е приел, че ищецът е изтърпявал наложено наказание лишаване от свобода в Затвора – С. в периода 15.02.2017 г. – 31.01.2020 г.; бил е настанен в спално помещение № 9, което е за пушачи, в 7-ма група и същото не е променяно, като той самият е непушач – всички лишени от свобода в 7-ма група били с определен „строг“ режим и са ползвали общо 19 помещения; спално помещение за непушачи било обособено към м. ноември 2019 г. след исковия период, а по-късно били обособени две; призната му е трайно намалена работоспособност от 80%; налице са продължителни периоди на прекъсване изпълнението на наказанието, на основание чл. 447, т. 3 от НПК – за периода 01.08.2017 г. – 01.02.2018 г., 05.09.2018 г. – 05.12.2018 г., хоспитализация в периода 28.03.2019 г. – 01.04.2019 г. в Клиника по гастроентерология МИ- МВР, хоспитализация в периода 18.06.2019 г. – 21.06.2019 г. в Клиника по гастроентерология – МИ- МВР, последното прекъсване е за периода 01.10.2019 г. – 29.01.2020 г.; при връщанията му е настаняван в същото помещение, в което е бил преди това, без на мястото му, по време на отсъствието, да се настанява друг лишен от свобода; в исковия период 09.12.2018 г. – 23.07.2019 г. изпълнението на наказанието на ищеца не е било прекъсвано; за първи път на 15.09.2017 г. с ЕР № 1210 на ТЕЛК към „Център за психично здраве – София“ ЕООД на ищеца е призната трайно намалена работоспособност 80 %, поради Общо заболяване „Инфилтративно-пневмонична туберкулоза“ с период от 1 година – до 01.09.2018 г., който след това е удължаван с последващи Решения; цялата медицинска документация, по повод извършваните лечения на ищеца и инвалидизирането му е била предоставяна на директора на Медицинския център при Затвора – С., по чията препоръка началникът на Затвора С. издал Заповед № 29 от 22.02.2018 г., с която е удължен престоя на открито на ищеца с 40 минути на ден, и е определен период, в

който да се провежда – 07,30 ч. – 08,10 ч., също така документацията е била прилагана към личното досие на ищеца, с нея е бил запознат и инспектора „Социална дейност и възпитателна работа“ (ИСДВР) на лишените от свобода в 7-ма група в исковия период Л. И., изслушан като свидетел по делото; в исковия период ищецът е бил в спалното помещение с лишените от свобода И. Н. С., в периода 27.11.2018 г. - 13.12.2018 г. и А. Нирмал С., в периода 04.01.2017 г. – 18.04.2019 г. и от 25.04.2019 г. – 12.07.2019 г., като и двамата са пушили, изслушани са като свидетели; като свидетел е изслушан и Б. Плавенов А., настанен в VII група на Затвора С. и изтърпявал наказание лишаване от свобода в процесния период, който бил избран, на организирани от затворническата администрация избоир, да отговаря за реда и дисциплината в групата и да подпомага ИСДВР.

На второ място е приел, че не са спорни и релевантните факти досежно втория осъдителен иск, а именно: на 30.01.2020 г. настанените в спално помещение № 9 в 7-ма група на Затвора – С. четирима лишени от свобода, сред които и ищецът, били написали и подписали саморъчно декларации, че са съгласни спалното помещение да се ползва от 4 човека; в периода 01.10.2019г – 29.01.2020г, вкл., изпълнението на наложеното наказание лишаване от свобода на ищеца било прекъснато и провеждал лечение в специализирано лечебно заведение, извън местата за лишаване от свобода, бил освободен на 31.01.2020 г.; ищецът бил настанен заедно с още три лица в помещение с нетна жилищна площ от 13,21 кв. м., която макар и незначително, не отговаряла на въведения минимален стандарт.

Въз основа на така приетото първоинстанционният съд е приел, че ищецът е активно легитимиран да претендира обезщетение по реда на чл. 285, ал. 1 във вр. чл. 284, ал. 1 във вр. чл. 3 от ЗИНЗС независимо, че към момента на депозиране на исквата молба няма статут на „осъден или задържан под стража“, в съответствие с §47 и §48 от ПЗР на ЗИНЗС, ДВ, бр. 13/2017 г. в сила от 07.02.2017 г. и съгласно приетото в Решенията на ЕСПЧ по делата на Н. и други срещу България и А. и А. срещу България, в които е прието, че за да е гарантирано правото на парично обезщетение като форма за обезвреда, компенсаторното средство за защита следва „да бъде достъпно за всеки настоящ или бивш затворник, който е бил държан при нечовешки и унижителни условия и е подал жалба в този смисъл“. Исковете били предявени против надлежен ответник и в рамките на давностите срокове по чл. 110 и чл. 111 б. „в“ от ЗЗД и в съответствие с разрешенията по т.4 от ТР № 3 от 22.04.2005 г. по тълкувателно дело 3/2004 г. на ОСГТК на ВКС.

По съществуващото на спора по първия иск е приел, че се претендира обезщетение за 227 дни, в границите на исковия период 09.12.2018 г. – 23.07.2019 г., извън който следва да са двете хоспитализации на ищеца в Клиниката по гастроентерология – МИ-МВР за общо 7 дни - 4 дни в периода 28.03.2019 г. - 01.04.2019 г. и 3 дни за периода 18.06.2019 г. - 21.06.2019 г., като остават 220 дни - 7 месеца по 30 дни и оставащи 10 дни, с оглед заявената обща претенция, формирани то помесечни общетения от по 700 лева. Приел е за безспорно, че ищецът е бил с трайно увреждане на физическото му здраве - трайно намалена работоспособност от 80 %, с което е покрита легалната дефиниция по §1, т. 2 от ДР на Закона за хората с увреждания за „хора с трайни

увреждания“ и ищецът се ползва от гарантираната от този Закон закрила. Същата изисква индивидуален подход и индивидуална оценка на потребностите му, които да бъдат приложени така, че да му осигурят зачитане на човешкото достойнство и равно третиране в личния и обществения живот, съгл. чл. 3 от ЗХУ. Съдът се е позовал и на чл. 56, ал. 3 от Конституцията, определяща здравето на българските граждани като национален приоритет на държавата, а чл.51, ал. 3 от Конституцията гарантирана и особената закрила на лицата с физически и психически увреждания и е посочил, че именно поради тази правна рамка в задълженията на органите, на които е възложено изпълнението на наказанието, е включено и осигуряване на условия за поддържане на физическото и психическото здраве на осъдените, като част от гаранциите за реализиране на целите по чл. 36 от НК, чл. 2, т. 3 от ЗИНЗС и създадената специална регулация с разпоредбата на чл. 21, ал. 4 от ППЗИНЗС, ДВ бр. 14/10.02.2017 г., въведена като част от комплекса мерки в изпълнение на решението на ЕСПЧ по делото „Н. и други срещу България“ за обезпечаване прилагането забраната по чл.56 от Закон за здравето за забрана за тютюнопушене на закрити обществени места, като във всяка затворническа група се обособяват спални помещения за настаняване на непушачи. Съдът е приел за доказано, че ищецът е непушач, като е настанен в помещение с пушачи. Коментирал е създадения в Затвора – С. ред за преместването от едно помещение в друго помещение в същата група, което се извършвало изисква отправена молба в писмена и/или устна форма, адресирана до инспектор социални дейности и възпитателна работа, отговарящ за групата. Подобно изискване е въведено и по отношение на създаването на помещения за непушачи, предвидени с разпоредбата на чл. 21 ал. 4 от ППЗИНЗС и е посочил, че не се оспорва това, че ищецът не е заявявал нито писмено, нито устно пред инспектора социална дейност и възпитателна работа - свид. И., нито пред началника на Затвора – С., желание да бъде настанен в помещение за непушачи или да бъде преместен от помещението, в което е бил настанен първоначално - спално помещение № 9 заради здравословните си проблеми или заради отрицателното влияние на тютюневия дим, в резултат на пасивното пушене, на което е бил подложен при съжителството с пушачи.

Съдът се е позовал и на Преамбюла на Р. конвенция за контрол на тютюна от 21 май 2003 г. на Световната здравна асамблея, подписана от Република България на 22 декември 2003 г. и ратифицирана със закон приет на 18.10.2005 г., обн. в ДВ бр. 87 от 01.11.2005г., в сила от 05.02.2006г., в който тютюнопушенето е определено като „глобален

проблем“, с безспорни вредни последици и изискващ ефективен отговор и втози смисъл е приел за несъмнено установено, че в процесния период ищецът е изтърпявал наложеното му наказание в условия, несъответни на трайно увреденото му здравословно състояние, в нарушение на правото, гарантирано му от чл. 14, т. 2 от Конвенцията за правата на хората с увреждания - да се ползва от всички останали гаранции, установени от международното право в областта на правата на човека. Отговорността на държавата за вреди по чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС е обективна и затова ищецът бил освободен от тежестта да доказва виновно поведение на конкретно длъжностно лице. Неговото твърдение за „нечовешкото“ или „унижаващо“ отношение предполагало страдание или незачитане на човешкото достойнство, които надвишават неизбежният елемент на страдание при изпълнение на наказанието и те са резултат от установеното бездействие на затворническата администрация да настани ищеца в помещение за непущачи е нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС. Съдът приема, че не са били предприети и необходимите мерки, за да се осигури спазването на изискванията на чл. 21, ал. 4 от ППЗИНЗС и не са били гарантирани правата на лице с трайни увреждания по чл.14, т.2 от КПХУ, напротив той е бил поставен в неблагоприятни за здравословното му състояние условия, несъответстващи на специфичните му потребности – подобно третиране може да породи емоционално и морално страдание, стрес и безпокойство. Тези последици са от неимуществен характер, които нормативно били определени като уронващи човешкото достойнство, пораждащи допълнително чувство на безпомощност, малоценност и допълнителни негативни преживявания наред с последиците от тежкото белодробно заболяване на ищеца. Съдът е приел, че ответникът не оборил законовата презумпция по чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС, която изключва необходимостта от доказване на причинната връзка между нарушението и настъпилите вреди.

За да определи конкретния размер на обезщетението, съдът се е позовал на разпоредбата на чл. 52 от ЗЗД, практиката на ЕСПЧ по дела, включително и срещу България, делото „Н. и други срещу България“, отчел е продължителността на периода, в който ищецът е бил подложен на неблагоприятното и допълнително увреждащо здравето му влияние на средата и последващото му хоспитализиране в специализирано болнично заведение извън мястото за лишаване от свобода, наложило и поредното продължително прекъсване на изпълнението на наказанието за 120 дни и е приел за основателна в пълен размер месечната претенция за обезщетение от 700лв – така за 7 месеца и 10 дни е определил 5 150 лева, ведно със законната лихва от момента на преустановяване на

бездействието – 24.07.2019 г. до окончателното изплащане, съгласно ТР 3/2005 г. по т. д. 3/2004 г. на ВКС.

По отношение на втория предявен иск, съдът е посочил, че чл. 43, ал. 4 от ЗИНЗС въвежда обективен критерий за минимален стандарт на жизненото пространство, което следва да бъде осигурено на всеки лишен от свобода, като това, в което ищецът бил настанен. В настоящия казус не е спорна площта на помещението, в което е бил настанен ищецът – килия № 9 на 7 група в Затвора – С., с оглед на представените писмени доказателства от процесуалния представител на ответника. Настаняването на 4 лица в помещение с нетна жилищна площ от 13,21 кв. м., макар и незначително, не отговаряло на въведения минимален стандарт. Принудителното представяне на саморъчно написана и подписана декларация-съгласие от ищеца и останалите лишени от свобода, настанени в помещение, което не отговаря на изискванията на чл. 43, ал. 4 от ЗИНЗС е прието да е основание за ангажиране на обективната отговорност на държавата за нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС. Съдът и посочил, че периодът е незначителен, само един ден 30.01.2020 г., последният след поредното продължително прекъсване за лечение на тежко увреденото здравословно състояние на ищеца, кумулативният ефект от негативните преживявания, че отново е подложен на унизително за достойнството му морално страдание - принуден е да заяви привидно доброволно желание за неспазване на въведения нормативен стандарт, както и на физическо страдание, поради настаняването му отново в помещение, което не отговаря на изискванията за среда без тютюнев дим, а и за минимална жилищна площ, обосновава основателността на исковата претенция – позовава се и на решенията по делото „Ш. срещу България“ и „Н. и други срещу България“. От значение било и съчетаването му с бездействие на затворническата администрация и така били кумулативни наслагващи се ефекти от негативните преживявания съпътствали предходните периоди на изтърпяване на това наказание. Предвид тежестта на конкретното нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС, периодът и интензитетът на въздействие на неблагоприятните условия на средата, включително и трайно увреденото здравословно състояние на И., съдът му определил по справедливост обезщетение в размер на 100 лева.

Против решението в осъдителните му части е подадена касационна жалба от ГДИН, в която оспорва извода на съда, че е доказано нарушение по чл.3 от ЗИНЗС, който в ал.2 определя като нарушение поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието, изразяващи се в

липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност, „... и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват...“ Настаняването на ищеца в помещение за пушачи, според касатора не следва да се тълкува като проявна форма на нарушение по чл.3 от ЗИНЗС, тъй като не попадало и не било подобно на изброените, а също и не се установявало от с нито едно доказателство по делото – писмени и гласни. В жалбата се твърди, че ищецът не е бил поставен в неблагоприятни условия, като настаняването му било извършено при спазване изискванията на чл.21, ал.4, от ППЗИНЗС, без да са били налице предпоставките на чл.27, ал.1 и ал.2 и чл.27а от ППЗИНЗС за преместването му в друго спално помещение, тъй като И. нито писмено, нито устно бил заявил пред инспектора си, че е непушач и че желае да бъде настанен с лица непушачи. Той бил предпочел да стои в килия с хора, с които се разбира и затова от затворническата администрация са се съобразили с желанията им за съвместно настаняване, като дали превес на психологическата съвместимост между лицата. Оспорва и твърденията на И., че каквато и молба да бъде подадена, тя не се уважава. Поради това оспорва направения от съда в решението извод за бездействие на администрацията и за неположена грижа към И., като в обратния смисъл били всички доказателства по делото. Позовава се и на удълженото за ищеца време за престой на открито на основание чл.146, ал.1, т.1 от ЗИНЗС, предвид здравословното му състояние.

Оспорва и решението в осъдителната му част и по втория иск, тъй като става въпрос за инцидентен, еднократен акт – подписване на декларация, което не уронва човешкото достойнство или да поражде чувство на страх, незащитеност или малоценност.

Според касатора, макар разпоредбата на чл.285, ал.5 от ЗИНЗС да предвижда, че настъпилите вреди се предполагат, то същите следва да бъдат доказани от И. доколкото той излага конкретни обстоятелства, а освен това съдът е следвало до ги съобрази по интензитет, като определи размера им, както и да вземе предвид, че ищецът е изпитвал обичайните и присъщи на лишаването от свобода неудобства и тревоги без техният интензитет да надвишава необходимата строгост. Ето защо и съгласно трайно изразяваното становище в решенията на ЕСПЧ, в общия случай,

присъдите и тяхното изпълнение не попадат в хипотезите на чл. 3 от Конвенцията, стига неудобствата и страданията, с които те обикновено са съпроводени да не надминават необходимото за изпълнението им и е налице нарушение, когато засягането да води до унижение, което надминава това, което обикновено съпътства наказанието лишаване от свобода - т. 111 от решението по делото Н. срещу България, т. 134 от решение по делото М. срещу България, т. 45 от решението по делото Т. Т. срещу България Поради това, дори да се приеме, че има нарушение, оспорва и по размер присъдените обезщетения, който следвало да се определи отново съгласно практиката на ЕСПЧ, определящ го в размер от минимум 4 евро на ден – така за период от 220 дни следвало да се определи обезщетение от 1750лв, което е справедливо .

С подадения по делото отговор на касационната жалба се сочи, че с принуждаването на И. към пасивно пушене е извършено нарушение на чл.3, ал.2 от ЗИНЗС, в който смисъл била практиката на ЕСПЧ и на АССГ - делото "Efteriadis v. R." (Appl. № 38427/05, Решение 25.01.2011 г. и цитираните в него други решения, жалбоподателят по което също страдал от белодробно заболяване и също не твърдял настъпване на конкретни вреди. По отношение на И. било констатирана необходимост от чист въздух и поради това престоят му на открито бил удължен, следователно властите в затвора били осведомени за състоянието му, но въпреки това не взели никакви мерки да го защитят от пасивното пушене. Напротив от тях било допуснато брутално нарушение на правата на И. по чл.3 от ЕКПЧ и на закрилата по КПХУ, като го накарали да подпише декларация, че се отказва от правата си. Позовава се на водени пред АССГ дела от други лица, които подписвали идентична декларация под принуда.

Продължава, че затворническата администрация била длъжна да осигури спазване на забраната на чл.56 от Закона за здравето да не се пуши в килиите, които макар да не били изрично посочени в Закона представлявали посочените там „места за настаняване“, а и съгласно извършеното тълкуване в същия смисъл в решението на ЕСПЧ по делото "Floreau v. R." (Appl. № 37186/03, Решение 14.09.2010 г.). Това било и възприетото разрешение в Европейските правила за затворите и практиката на ЕСПЧ – конкретно на Съвета на Европа, Препоръка Rec(2006)2 на Комитета на министрите на държавите-членки относно Европейските правила за затворите, Приета от Комитета на министрите на 11 януари 2006 г., на 952-то заседание на заместник-министрите, задължаваща администрацията на затвора да се грижи за здравето на всички затворници. Все в този смисъл се позовава на приетото в решението по делото "Н. и други срещу България" (Appl. № 36925/10,

Решение 27.01.2015 г.), *Slawomir Musial v. P.*, № 28300/06, § 88, 20 януари 2009 г. Затворническата администрация не осигурявала изпълнението на тази забрана, тъй като изземването на цигарите от пушачите предизвиквало агресия към непушачите и това било изрично заявено по друго, водено от ищеца дело.

Оспорва да е бил настанен да изтърпява наказанието си в помещение, гарантиращо правата му по Конвенцията за правата на хората с увреждания, а също и в съответствие с приетото в решението оп делото "*W. Wenner v. G.*" (App1. № 62303/13, Решение от 01.09.2016 г.), "*Rakic and others v. Serba*" (App1. № 47460/07, Решение от 05.10.2010 г.), "*Z.H. v. Нингшу*" (App1. № 28973/11, Решение от 08.11.2012 г.), делото "*Grimailovs v. Latvia*" (App1. № 6087/03, Решение от 25.06.2013 г.), делото "*Jasinskis v. Latvia*" (App1. № 45744/08, Решение от 21.12.2010 г.), делото "*Торекхин v. R.*" (App1. № 78774/13, Решение от 10.05.2016 г.), делото "*Hiller v. A.*" (App1. № 1967/14, Решение от 22.11.2016 г.), делото „*Abele v. Latvia*" (App1. № 60429/12, Решение от 05.10.2017 г.).

Поддържа становището си, че не може да се изисква от него да търси правата си пред нарушителя, тъй като оплакванията пред затворническите власти са безполезни и това също било установено в решенията на ЕСПЧ - „*Апапуев and others v. R.*" (App1. № 42525/07, Решение от 10 януари 2012 г.), "*Н. и други с/у България*", "*Shirkhanyan v. A.*" (App1. № 54547/16, Решение от 22 февруари 2022 г.) *S. and others v. the U. K.*, 25 март 1983 г., *Reshetnyak* § 62, *Gorbulya* § 56, *Апапуев and others*, § 101, вече посочени. Позовава се на свидетелските показания на А. С. по делото, че на затворническите власти им е било известно, че в килията, в която той е настанен се пуши и обещавали да се обособи килия за непушачи, но това не се случило. Поради това счита, че той не е бил длъжен да прави оплаквания, а касаторът е бил този, който е длъжен да му осигури подходящи условия и среда, чрез предприемане на ефективни действия, още повече такава становище било изразило и медицинското лице в Затвора С., за удължаване на престоя му.

Оспорва становището на касатора, че определените като обезщетения размери са прекомерни, а намира, че те отговарят на практиката на ЕСПЧ - „*Н. и други с/у България*" (App1. № 36925/10), „*А. и А. с/у България*", "*ЕIefieriadis v. R.*", "*В. с/у България*" (App1. № 60873/09, Решение от 19.10.2017 г.), "*Й. и Д. с/у България*" (App1. № 31820/18), "*Ч. и К. с/у България*" (App1. № 47398/17), "*М. И. и др. с/у България*" (App1. № 2727/19); на практиката на Съда на ЕС - дело *C-429/09 FuV*, Решение от 25 ноември 2010 г., т.95, *ECLI:EU:C:2010:717*, *G. FuV* срещу *Stadt Halte*, на практиката на АССГ - Решение №

2458/13.04.2021 г. по к.адм.дело № 11324/2020 г., 3 к.с-в., Решение № 4313 от 30.07.2020 г. по адм.д. № 3932 1 2020 г. на Административен съд – София, Решение № 5020 от 29.09.2020 г. по адм.д. № 2114 12020 г. на Административен съд – София.

Претендира присъждане на съдебни разноски и възразява за това той да дължи такива, с оглед специалните правила на настоящото производство и в съответствие с константната съдебна практика, на която се позовава.

Касационната инстанция намира, че първоинстанционният съд е изяснил изцяло и пълно фактичката обстановка по делото във връзка с твърденията и възраженията на страните по спорния предмет и правилно е приел, че е сезиран с обективно съединени иски на основание чл.284, ал.1 от ЗИНЗС, предявени от Х. Т. И.. Той изтърпявал наказание лишаване от свобода в Затвора – С. и твърдял, че в резултат на бездействия на длъжностни лица на ответника бил подложен на „унизително и нечовешко отношение, а може би и изтезание“, израждащо си в принуждаване към пасивно пушене, въпреки признатият му висок процент намалена работоспособност – 80 %, вследствие на сериозно увреждане на белите дробове след прекарана туберкулоза и тежка дихателна недостатъчност – това представлявало нарушение на разпоредбите на чл. 284, ал. 1 във вр. чл. 3 от ЗИНЗС и чл. 3 от КЗПЧОС и на основание същите ответникът му дължал претендираните обезщетения за търпените неимуществени вреди.

Законосъобразно от процесуална гледна гочка съдът е допуснал изменение по период и размер на първоначалния иск, който бил намален и е приел за разглеждане и втори иск с твърдение за допуснато от ответника спрямо И. еднократно нарушение на чл. 3 от КЗПЧОС във вр. чл. 3 от ЗИНЗС, изразяващо се в принудителен отказ от права по чл. 3 от ЗИНЗС. Искът е изрично уточнен в проведеното открито съдебно заседание на 28.03.2022г, като е посочено, че на дата 30.01.2020 г., която е последният ден на престоя му в Затвора – С., касаторът е изискал от него да напише и подпише саморъчно декларация, че е съгласен, в спалното помещение, в което е настанен, да бъдат 4 човека. От тази принуда И. претърпял неимуществени вреди, изразяващи се в съществено засягане на човешкото му достойнство и доверието му към държавните органи, а също изпитал чувство на незащитеност и безпомощност. За обезщетяването им поискал ответникът да бъде осъден да му заплати сумата от 600лв, ведно със законната лихва, начиная от същата дата до окончателното изплащане. С оглед произнасянето си съдът е уведомил страните за така очертания нов спорен предмет на делото, а именно два

осъдителни иска на И. на основание чл. 284, ал.1 във вр. чл. 3 от ЗИНЗС и чл. 3 от КЗПЧОС - първият за обезщетение за неимуществени вреди в размер на 5 950 лева, ведно със законната лихва, причинени в периода 09.12.2018 г. – 23.07.2019 г. и вторият - за обезщетение на неимуществени вреди в размер на 600 лева, ведно със законната лихва.

След това първоинстанционният съд правилно и последователно е изложил установените пред него факти, че за периода 15.02.2017 г. – 31.01.2020г, вкл. И. е изтърпявал наказание лишаване от свобода в размер на две години в Централен затвор – С., като изпълнението било прекъсвано нееднократно, на основание чл. 447, т. 3 от НПК, поради необходимост от специализирано лечение в болнични заведения, извън мястото за лишаване от свобода - първото прекъсване било на основание препоръка от Лекарската консултативна комисия при СБАЛЛС – С. продължаващо лечение в Специализирано пневмофтизиатрично болнично заведение, заради констатирана туберкулоза на левия бял дроб, симптоматична анемия, с начална дата на прекъсването 01.08.2017 г.; в последващия период нееднократно било констатирано влошено здраве на И. при провежданите ежегодно прегледи от комисии на ТЕЛК в периода 2017 г. – 2021 г., всички установили степен на нетрудоспособност от 80%, произтичаща от общо заболяване „Туберкулоза на белите дробове с отрицателни бактериологични и хистологични изследвания“ с придружаващо заболяване „Хроничен вирусен хепатит С“ – така по Експертните решения на ТЕЛК № 1210/15.09.2017 г., № 0940/18.08.2018 г., № 0704 от 16.07.2019 г., № 0632/26.06.2020 г., № 90160/30.07.2021 г.

При това трайно влошено здравословно състояние, И. бил настанен от затворническата администрация в помещение, предназначено за пушачи – килия № 9 на последния етаж на Централен затвор – С., въпреки, че бил непушач и бил принуден да търпи неблагоприятните последици от пасивното пушене, по който въпрос между страните няма спор. Спорът се състои в това дали с действието на затворническата администрация по настаняването на И. в килия за пушачи е налице допуснато нарушение на чл. 284, ал.1 във вр. чл. 3 от ЗИНЗС и чл. 3 от КЗПЧОС.

По делото безспорно е установена определена на И. инвалидизация от 80% с официални документи – решения на ТЕЛК, поради което правилно от съда е преценено, че И. е лице с трайно увреждане на физическото здраве, намалена работоспособност над 50% съгласно легалната дефиниция по §1, т. 2 от ДР на Закона за хората с увреждания. С това той попада под закрилата на Конвенцията за правата на хората с увреждания (КПХУ), а конкретните нейни разпоредби, на които той се позовава са чл.14 §2 задължаващ Държавите - страни по настоящата конвенция,

гарантират, че в случай, че лица с увреждания бъдат лишени от свобода в резултат на каквато и да било процедура, те ще имат право наравно с всички останали на гаранции в съответствие с международното право в областта на правата на човека, като с тях ще се отнасят в съответствие с целите и принципите на настоящата конвенция, включително чрез осигуряване на разумни улеснения; чл. 15 гарантиращ защита срещу изтезания или жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание, като с §2 въвежда задължение за Държавата да предприеме всякакви ефективни законодателни, административни, съдебни или други мерки, за да закриля хората с увреждания, равноправно с всички останали срещу подлагане на изтезания или на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание и чл. 25 - посветен за здравеопазването, като задължава Държавата да признае правото на хората с увреждания на достъп до най-високия постижим стандарт на здравеопазване без дискриминация по признак увреждане, както и да предприеме подходящи мерки за осигуряване достъпа на хора с увреждания до съобразени с пола им здравни услуги, включително медицинска рехабилитация и по-конкретно, изрично изброените дейности - да осигуряват на хората с увреждания същия обхват, качество и стандарт на безплатни или финансово достъпни здравни грижи и програми; здравни услуги; предоставяне на здравни услуги колкото е възможно по-близо до общността, в която живеят хората с увреждания, включително в селските райони; изискват от здравните работници да полагат за хората с увреждания грижи със същото качество както за всички останали, включително с тяхното свободно и информирано съгласие, като между другото повишават разбирането сред здравните работници за правата на човека, достойнството, самостоятелността и нуждите на хората с увреждания, посредством обучение и разгласяване на етичните стандарти за общественото и частното здравеопазване; забрана на всякаква дискриминация спрямо хората с увреждания при предоставянето на здравни застраховки, както и на застраховки живот, когато такива се допускат по националното законодателство, които трябва да им се предоставят по справедлив и обоснован начин; предотвратяване на всякакви случаи на дискриминационен отказ за предоставяне на здравеопазване или здравни услуги, или храна и течности по причини на увреждане.

И двата коментирани акта, Закона за хората с увреждания и Конвенцията за правата на хората с увреждания, не съдържат разписан конкретен механизъм за ефективно осигуряване изпълнението на защитените от тях права, конкретно по отношение на лица, изтърпяващи

наказание лишаване от свобода. Такива Законодателят е предвидил в ППЗИНЗС, на първо място в чл.21, ал.4, задължавашата затворническата администрация да обособи във всяка затворническа група спални помещения за настаняване на непушачи. Условието за настаняване са определени в чл.27, ал.1 от ППЗИНЗС, като настаняването на лишените от свобода в спални помещения се извършва от съответния инспектор по социални дейности и възпитателна работа въз основа на капацитетните възможности на отделните помещения в групата, изискванията на режима и сигурността, личностната характеристика на лишения от свобода, възможността да оказва или да се поддава на отрицателно влияние, психологическата съвместимост с другите лишени от свобода, здравословното състояние и естеството на възложената работа. Изрично е предвидено в следващата алинея втора, че при разпределението на лишените от свобода по спални помещения се отчитат и желанията им за съвместно настаняване, ако те не противоречат на изискванията на ал. 1. След това в чл.27а се урежда преместването на лишени от свобода в друго спално помещение и то се извършва с разпореждане на инспектора по социални дейности и възпитателна работа при възникване на нови обстоятелства или промяна на изискванията по чл. 27, ал. 1 и 2 и ал. 2 - за преместването се уведомява дежурният главен надзирател или дежурният командир на отделение.

От изслушаните по делото показания на свидетеля Л. И., служител на Затвора ИСДВР на И. се установява, че към началния момент на исковия период за лишените от свобода в 7-ма група е имало обособена една килия за непушачи, като била създадена гъвкава организация и килии се обособявали в зависимост от това дали някой поискал да бъде настанен в такава килия, като се преценяли и останалите условия за преместване и настаняване, защото имало лишени от свобода, които независимо дали са с пушачи не искали да се местят в други помещения. Посочва, че за целия период, в който той е бил ИЗДВР не е имало оплаквания от И. или от друг от тяхната килия и не е имало проблеми. На него лично И. никога не му бил казал, че иска да бъде преместен от тази килия в друга за непушачи и поради това дори когато изгърпяване на наказанието му било прекъсвано, на негово място не било настанявано друго лице, а то се пазило и при връщанията му бил настаняван отново там. В същия смисъл са и показанията на Б. П. А., който е познавал Х. И., тъй като бил отговорник по реда и дисциплината в VII група в Софийски централен затвор – той дава показания, че „...На мен лично Х. не ми е казал да предам на ИВСДР, че иска да бъде преместен в помещение за непушачи. Ако сам е ходил при ИСДВР, аз не знам. През мен не е правил

такова искане.“. Като свидетел е изслушан и А. Нирмал С., който за определен период е бил в една килия с И., но след това подал молба да го преместят и бил преместен в V група. Той дава показания, че лишените от свобода искат да са настанени с хора, с които се разбират и ако това е така никога няма да се преместят в килия за непушачи – „...Предпочитат да са с пушачи на едно място, но да се разбират с хората от килията. Познавам лица, които не пушат, но си седят при лица, които пушат.“ Според неговите показания не е била обособена килия за непушачи, като те били питали дали ще имат такава, но било „до там“. Продължава, че димът от цигари пречел на И. и те гледали да се съобразяват. Устно И. се бил оплаквал на ИСДВР от условията в килията – свидетелят не е уточнил от които точно условия в килията.

Като свидетел е изслушан и И. Н. С., който също е бил настанен в една килия с И. и той също дава показания, че „... Х. не е обсъждал с мен, че иска да се премести в друго помещение. Когато ме настаниха в 9 помещение, той беше по болници. След това се върна в килията. Свикнал си е в нея. Не излизаше много по коридора. Пред мен не е ставало въпрос за местене в други килии...“.

Конкретно по създадената вътрешна организация по преместването свидетелят Л. И. в показанията си посочва, че „...“.

Едното го заварих - спално помещение № 4, а спално помещение № 17 аз го обособих като такова. Към 2018 г. средата имаше съществуващо помещение за непушачи № 4, след това мисля, че есента на 2018 г. постъпиха нови трима или четирима лишени от свобода, двама от които бяха непушачи, които го заявиха, че искат да са в помещение за непушачи и тогава преместих непушачи и от други помещения, които съжителстваха с пушачи, и обособих спално помещение № 17 за непушачи. Мисля, че бяха 4 настанените непушачи в това помещение. Искането се прави в устна форма или, ако желае лицето, депозира писмена молба, която аз резолирам, началник сектор също поставя резолюция, началникът на затвора също. Може и в писмен вид, може и в устна форма. Никога не е имало проблем да се направи такова искане в устна форма. Аз отговарям за това нещо и го преценявам как може да се изпълни. В тези помещения № 4 и № 17 бяха настанени само непушачи. Те бяха през цялото време, в което аз бях ИСДВР на тази група. Когато обособих второто помещение, се наложи да размествам лишени от свобода от други помещения. Всички в групата знаеха, че ще се обособява такова помещение и затова се правят размествания. Уведомяват се всички лишени от свобода за това, че ще се прави подобно разместване и причината за това. Имаше назначен, неформален на

затворнически жаргон, „кмет“ на групата, който отговаряше за реда и дисциплината, който ми е споделял и ми е докладвал дали в дадено спално помещение има проблеми между лишените от свобода, дали има разбирателство, неразбирателство, за проблемите като цяло в групата. Пушачите са повече. Имало е непушачи, които искат да останат в помещение заедно с пушачи заради приятелските отношения помежду им. Желят да бъдат настанени с пушачи. .... Х. никога той не ми е заявявал, че не може да съжителства с останалите в спално помещение № 9, нито, че му пречи пушенето.“

Така от всички свидетели се установява, че в нито един момент от страна на Х. И. не е било заявено нито устно, нито писмено желанието му да бъде преместен в килия за непушачи. Едновременно с това по делото е приета негова молба чрез ИСДВР до Началника на затвора за предоставяне на печка тип духалка, което мотивира съда да приеме, че той е възприемал като реална възможността да упражни и защити свои права чрез сезиране на затворническата администрация и е проявявал активност. Ето защо съдът не кредитира показанията на свидетеля А. Нирмал С., че питали няколко пъти кога ще има обособена килия за непушачи, тъй като показанията му не кореспондират с останалите такива по делото, не кореспондират с изложените от И. обстоятелства в исковата молба, в която не е твърдял да е искал да бъде преместен в килия за непушачи и на последно място, след като свидетелят е пушач за него не е съществувала необходимост, а и желание за преместване в килия за непушачи, респ. нужда от подобен разговор.

По изложеното съдът намира, че за да се приеме за доказано по делото твърдението на И. за бездействия от страна на затворническата администрация, следствие на което той да е бил принуден да търпи последиците на пасивното пушене, е била негова тежестта да докаже, че той с активни действия е поискал преместването му в килия за непушачи. Това е така, тъй като при настаняване на лишен от свобода или последващо преместване се взема предвид и неговото желание и то се преценява заедно с останалите предпоставки по чл.27, ал.1 от ППЗИНЗС - изискванията на режима и сигурността, личностната характеристика на лишения от свобода, възможността да оказва или да се поддава на отрицателно влияние, психологическата съвместимост с другите лишени от свобода, здравословното състояние и естеството на възложената работа. Поради това съдът кредитира показанията на ИСДВР Л. И. за създадената организация по преместване на лица от килии за пушачи в килии за непушачи, което било предварително заявявано, за да се прецени дали и кои лица да бъдат съвместно настанени. Напротив, преместването

на лице от една килия в друга без промяна в обстоятелствата и без искане от негова страна, представлява нарушение на правата му, след като изрично законодателят е постановил да се отчита и желанието на лишения от свобода, като се извършва комплексна оценка от затворническата администрация, която носи отговорността за реда, здравето и живота на лишените от свобода.

От коментирания следва, че дори да е налице възможност за преместване на И. в килия за непушачи и той да е заявил такова желание, то това само по себе си не задължава касатора да го премести, а до възникване на задължение да извърши комплексна оценка за това налице ли са и предпоставките по чл.27, ал.1 от ППЗИНЗС и в зависимост от това да предприеме или откаже преместването. Няма действаща правна разпоредба, която да поставя качеството пушач или непушач на лишено от свобода лице, като единствената предпоставка, предопределяща настаняването му в съответно помещение и това е обосновано, защото тук целта е да се намери цялостен подход, осигуряващ постигане целите на изтърпяване на наказанието лишаване от свобода, запазване здравето и правата на съответното лице и другите лица около него, без налагане на неудобства, надхвърлящи обичайните за това.

По всичко изложено касационната инстанция намира, че в нито един момент от процесния период, пред длъжностните лица на Затвора – С. не е било правено искане от И. да бъде преместен от килията, в която се намира, в килия за непушачи и поради това за тях не е възникнало задължение за предприемане на последващи действия, подsigуряващи опазване в този смисъл на здравето на И., а от тяхната липса да настъпи последицата „бездействие“ по смисъла на чл.3, ал.2 от ЗИНЗС. Здравословното състояние на И. е било известно и отчетено от затворническата администрация, като е удължен престоя му на открито, следователно не е основателна тезата на И., за това че по начало длъжностните лица са нарушители, които не вземат предвид неговите индивидуални нужди, доколкото това съответства на изтърпяване на наказанието. Изводът на съда не се променя от посочената съдебна практика в отговора на касационната жалба, вкл. постановеното от АССГ решение по отношение на лишения от свобода Д. М., която съдът намира за неприложима, като постановена при установена фактическа обстановка, изцяло различна от установената по настоящото дело.

При недоказване на първата предпоставка за ангажиране отговорността на касатора по чл.284, ал.1 от ЗИНЗС, исковата претенция се явява неоснователна и следва да бъде отхвърлена, без дсдът да дължи изследване и произнасяне по останалите елементи от състава – наличие

на причинени на ищеца неимуществени вреди, състоящи се в психически, физически и здравословен тормоз, стрес от зарази и неблагоприятни последици за здравето, чувство на унижение и психическа репресия, страх за живота и здравето му и причинна връзка между нарушението на чл. 3 ЗИНЗС, настъпилния вредоносен резултат, който се предполага и размера на справедливото им обезщетяване.

Съдът намира за неоснователен и втория иск за вреди, тъй като по делото липсват каквито и да било доказателства за извършени принудителни действия спрямо И. да подпише декларацията, които според касационната инстанция не са били и необходими, тъй като И. е съжителствал с тези лица без помежду им да има проблеми, напротив от свидетелските им показания се установява, че те са се съобразявали с ищеца. На второ място обезщетението се претендира за един единствено ден, в който И. е престоял в килията, като до този момент не е пребивавал там, а на следващия ден е бил освободен, поради което предвид явната незначителност на престоя му, съдът намира, че не доказва от затворническата администрация да са извършени действия, от които е увреден.

По всичко изложено съдът намира, че в обжалваната част решението е постановено при неправилно приложение на материалния закон, което представлява касационно основание по чл.209, т.3 от АПК, същото следва да бъде отменено и тъй като делото е изяснено от фактическа страна, на основание чл.222, ал.1 от АПК следва да бъде решено по същество и исковете се отхвърлят, като неоснователни.

От касатора е заявено искане за присъждане като съдебна разноска на юрисконсултско възнаграждение, но такова не му се дължи. В настоящото производство, протичащо по специалния ред на чл. 284 от ЗИНЗС, се изключва приложението на общите правила по чл.78 от ГПК. В чл. 286, ал. 2 от ЗИНЗС не е предвидено заплащане на юрисконсултско възнаграждение и доколкото разпоредбите на чл. 286, ал.2 и ал.3 от ЗИНЗС се явяват специални по отношение на чл. 78 от ГПК, приложение намират именно те. Съдът намира, че не следва да постановява изричен отхвърлителен диспозитив по съдебните разноски, тъй като това не представлява самостоятелен иск, в съответствие с даденото разрешение с постановеното по реда на чл. 274, ал.2, изр. първо от ГПК Определение № 261 от 01.06.2015г по ч. гр.дело № 1772/2015г по описа на ВКС, I г.о., докладчик Б. Д..

По изложените съображения и на основание чл. 221, ал. 1, предл. второ във вр чл. 222, ал. 2 от АПК Административен съд София - град, IV-ти касационен състав,

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Решение № 5221 от 02.08.2023 г. по адм. д. № 27/2022г по описа на АССГ, Първо отделение 26-ти състав, **в частта**, с която Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ - [населено място] е осъдена, на основание чл. 284, ал. 1 във вр. чл. 3 от ЗИНЗС, да заплати на Х. Т. И., ЕГН [ЕГН], с постоянен адрес [населено място], [улица] следните суми:

1. сумата от 5 150 лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди за периода 09.12.2018 г. – 23.07.2019 г., произтичащи от принуждаване към пасивно пушене посредством настаняването му в помещение за пушачи, въпреки трайно увреденото му здравословно състояние 80% намалена работоспособност вследствие на общо заболяване „Инфилтративно -пневмонична туберкулоза“, ведно със законната лихва, считано от 24.07.2019 г. до окончателното изплащане;

2. сумата от 100 лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди на 30.01.2020 г., произтичащи от принуждаване на И. да напише и подпише саморъчно декларация, че е съгласен да бъде настанен в помещение с още три лица, неотговарящо на изискванията на чл. 41, ал. 3 от ЗИНЗС, ведно със законната лихва, считано от 31.01.2020 г. до окончателното изплащане;

3. сумата от 600 лева, представляваща адвокатско възнаграждение, определено по чл.38, ал.2 от ЗА в полза на адв. С. И. от САК като процесуален представител на Х. И. и вместо това **ПОСТАНОВЯВА:**

ОТХВЪРЛЯ предявените от Х. Т. И., ЕГН [ЕГН], с постоянен адрес [населено място], [улица] обективно съединени искове да бъде осъдена Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ - [населено място] да му заплати сумата от 5150 лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди за периода 09.12.2018 г. – 23.07.2019 г., произтичащи от принуждаване към пасивно пушене посредством настаняването му в помещение за пушачи, въпреки трайно увреденото му здравословно състояние 80% намалена работоспособност вследствие на общо заболяване „Инфилтративно - пневмонична туберкулоза“, ведно със законната лихва, считано от 24.07.2019 г. до окончателното изплащане и сумата от 100 лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди на 30.01.2020 г., произтичащи от принуждаване на И. да напише и подпише саморъчно декларация, че е съгласен да бъде настанен в помещение с още три лица, неотговарящо на изискванията на

чл. 41, ал. 3 от ЗИНЗС, ведно със законната лихва, считано от 31.01.2020 г. до окончателното изплащане, като неоснователни.
В останалата част, като необжалвано, решението е влязло в сила.
Решението е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.